

Controverse in UGent: "Is het nu met f of met Ph?"

Opinie - Gent 27/03 -

Maart 2022 is nu al dé maand, 2022 misschien zelfs hét jaar van de controverse aan de Universiteit Gent. In dezelfde week alle media halen met de fallocratie van bepaalde professoren (met dank aan Pano) én met de [Phallustentoonstelling](#) in het Gents Universiteitsmuseum (GUM). In diezelfde week was er Dies Natalis met de live-uitreiking van zes eredoctoraten en een uitgesteld institutioneel ere PhD aan Frans Timmermans.

De Phallus met Ph en de fallus met f, bleken ook controversieel voor de spamfilter van de universiteit en vroegen om digitale deontologische interventie, wat in beperkte mate ook de media haalde.

Als ik 'PHALLUS' kunstzinnig zie staan op de affiche maar tegelijk ook 'fallus' in de begeleidende teksten, begin ik te twijfelen over de juiste schrijfwijze. Zowel Van Dale *online*, versie 2022, als het Groene Boekje, versie 2015, op mijn bureau kennen alleen fallus: *voorstelling van een penis in de toestand van erectie* °1832 <Lat.Phallus <Gr.Phallos.

In 1832 was de voertaal aan onze universiteit van Latijn naar Frans aan het verschuiven. In 1930 zou het Nederlands worden en sinds het begin van de 21ste eeuw kreeg Engels de bovenhand. Fallus is in het Engels Phallus en doctoraat is PhD, lees ik in Van Dale, die lijdt aan '[de Engelse Ziekte](#)'.

Ik heb mijn opleiding genoten in de tweede helft van vorige eeuw, de 20ste eeuw, waar men filosofie als philosophie schreef en fonetisch uitsprak met een f, waar men sprak over pharmacie, pfenakistiscoop, philanthroop en phallus.

Phallus kreeg ik niet te horen in het bisschoppelijke Heilige Maagdcollege (heden Óscar Romerocollege) in mijn 5de Latijn-Griekse humaniora (heden eerste jaar 3de graad Aso) bij Vergilius, maar wel te zien in de lessen Esthetica. In die lessen zag ik Priapus die zijn phallus weegt, op een Etruskische muurschildering. De lessen esthetica werden niet gegeven door een geestelijke maar door een wereldlijke leraar die zich moest onthouden van sexuele (toen nog met X geschreven) voorlichting, hoorden we achteraf. Die sexuele voorlichting beperkte zich toen tot de voorplanting.

Het bestaan van de clitoris leerde ik anatomisch kennen in de lessen *Anatomie* en seksueel in de lessen *Ethiek* aan de Katholieke Universiteit Leuven, tweede kandidatuur (heden bachelor) geneeskunde 1973-74. De glans clitoridis, het homologe van de eikel van de penis werd toen ook al beschreven met vele gevoelige parasympatische zenuwuiteinden zonder specifieke naam. Deze glans wegsnijden om cultureel-godsdienstige redenen werd toen ook als barbaars beschouwd, maar was geen voorwerp van strafwetgeving gezien het toen nog niet voorkwam in België. Het verwijderen van de voorhuid om godsdienstige reden was en blijft een gevoelig onderwerp dat velen nog niet (durven) veroordelen.

Akkoord, phimosectomie nu met een f geschreven, is niet hetzelfde als het wegsnijden van de glans van de clitoris. Bij sommige gradaties van clitoridectomie wordt de voorhuid van de clitoris 'meegenomen' met het samen dichtnaaien van de 'kleine schaamlippen'. Terwijl ik het schrijf huiver ik, raak ik verbolgen. Zo ook bij het woordgebruik van 'schaamlippen' en 'esthetische schaamlipcorrectie'. Waar men vroeger over grote en kleine schaamlippen sprak, gebruikt men nu de anatomische locatie buitenste en binnenste, althans bij Sensoa, want Van Dale persisteert anno 2022 in het woordgebruik. Maar ook [Sensoa](#) gebruikt bij didactische afbeeldingen nog altijd 'schaamlippen'.

Het heeft tot de beginjaren 1980 geduurd voor ik zelf over mijn chirurgische besnijdenis en retractiele teelballen durfde spreken. Ik woonde toen samen met een aantal mensen in een 'gemeenschapshuis'. Politieke discussies wisselden we af met het bespreken van seksuele ervaringen en het bekijken van elkaars lichamelijke verschillen. Een proefondervindelijk onderzoek naar de spieren over het ganse lichaam, de locaties van al dan niet beharing, het uitzicht en de mogelijkheden van de uitwendige geslachtsorganen.

Als mijn teelballen zich terugtrokken in de liesplooien leek mijn scrotum meer op het samenvallen van buitenste vulvalippen, mijn besneden eikel bleek iets minder gevoelig dan bij diegenen wiens voorhuid intact en gemakkelijk overtrekbaar was. Het speelse onderzoek werd later aangevuld met de zoektocht naar het G-plekje. Het betrof een moeilijk te lokaliseren erogene zone in de vagina die sinds 1981 zo genoemd werd naar zijn 'ontdekker' Ernst Gräfenberg.

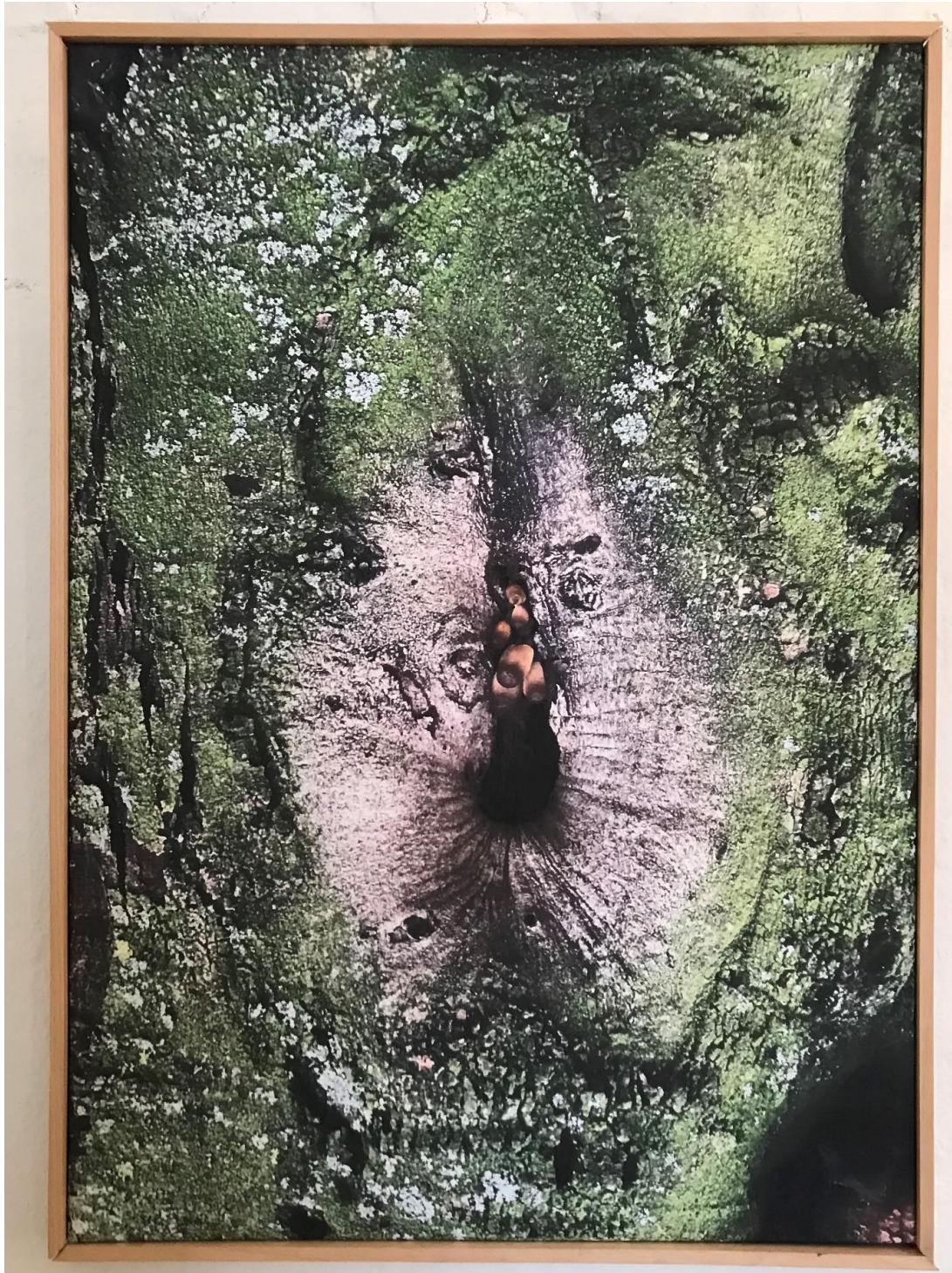
Dat de vulvalippen konden zwellen wisten de gemeenschapsbewoonsters maar al te goed, maar vooral dat ze de richting van het hoogste genot konden meebepalen voor zichzelf en voor de penisdragers die bereid waren het spel samen te spelen. Het heeft tot 1998 geduurd om te bewijzen dat die zwellichamen een deel van de clitoris zijn. De Australische urologe Helen O'Connell legde het inwendige van de clitoris met het scalpel bloot en toonde in 2005 met MRI-scans duidelijk aan hoe complex de clitoris is, nog veel boeiender uiteindelijk dan de penis.

Nu we de anatomie en fysiologie van voortplanting en genot stilaan beheersen in mannelijke, vrouwelijke en intersekse variaties zijn open communicatie en positieve, machtsvrije benaming meer dan nodig. De tentoonstelling PHALLUS nodigt iedereen daartoe uit, niet alleen door de penis en de clitoris te laten zien in samenspel van wetenschap en kunst, maar ook door actief deel te laten nemen aan het verdere onderzoek, op speelse wijze.

Allen daarheen, zeg ik onverbloemd. Benieuwd naar jullie genderbeleving, naar jullie naamgeving voor de '*voorstelling van een clitoris in de toestand van erectie*', waarvoor Van Dale nog tot heden geen woord heeft.

Na 36 jaar onderwijs en begeleiding in relationele en seksuele vorming voor artsen en als 'lid' van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren wil ik als voorstel een woord in de groep gooien dat begint met Ph als f uitgesproken, een woord dat de Engelstalige spamfilters positief en speels uitdaagt en eindigt met een a, het begin van alles wat de clitoris toch is.

Dr. Marc Cosyns, huisarts -academisch consulent Vakgroep Volksgezondheid en Eerstelijnszorg UGent.

Phuniga-Citadelpark-2020